

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és esztőtörtökön.
Előfizetés: Egész évre 12 k., fél évre 6 k.,
negyed évre 3 k. Egyes szám ára 12 fill.

Főszerkesztő: Dr. CSILLAG KÁROLY
Felelős szerkesztő: OBLÁT KÁROLY

Szerkesztőség: Zarándok-u. 7. sz. Telefon 58.
Hirdetések árszabály szerint számítatnak;
többszöri hirdetésnél kedvezmény. Nyitlatter sora 30 f.
Főszerkesztő lakása: Budapest VIII., József-körút 28. Telefon 50.

A főispán beiktatása.

— Mesék országa. —

Ez a Magyarország mégis csak a mesék országa.

A nagy országos mesének egy kis pikáns darabja vonult fel tegnap itt a mi szűkebb hazánknak: Bács-megyének a székhelyén: Zomborban.

A főispáni installáció nem egészen szokott gyönyörűségén estünk által. Installáltak a főispánt, *Fernbach Károlyt, azzal a díszszel azzal a külső pompával, amely díszére válik ennek a városnak és kaptunk ezért ellenértékül egy olyan programot, amelyért egy cseppet se kell restellkednie senkinek.*

Ez a kurta igazság és aki ebből valamit el akar venni, az csak ünneprontó lehet.

De hogyan is kezdettem soraimat? Azzal, hogy a mesék országában vagyunk.

Ki merte volna ezt megjósolni még tíz évnek előtte, hogy a zombori megyeháza előtt a zenekar ezt a nótát fogja játszani: „Ne sírj, ne sírj Kossuth Lajos” s hogy ezeknél az akkordoknál fog bevonulni a magyar kormány bizalmasa, a megyei főispán?

Ki merte ezt hinni, hogy a bács-bodrog vármegyei község jegyzői nem fogják gúzsba kötni azt a faluból bevonuló megyei voksolót, aki 48-as zászlóval jön be Zomborba, hogy a főispánt ünnepelje?

De hiszen ne menjünk vissza tíz évre. Még csak nem régebben ott tartottunk, hogy a nagyérdemű közönség eszeveztet bolondnak tartotta azt, aki merészelt nem szabadelvű párti lenni.

Hol vannak tehát ők, a nagy szabadelvűpártiak, a híres főispán buldogok, a hizelkedő páviánok, — mi történt velük, egyszerre mind

átvedlettek 48-asokká, hogyan, miért — vagy talán a húsos fazékok irányába változott meg, hogy egyszerre a hazafias érzés ütött beléjük?

Mi történt te veled egyszerre, te mesék országa, te szenvedő Magyarország, ahol a mindenkori hatalom tényérnyalói egyszerre bátrak lettek? Mért nem voltak bátrak akkor, amikor a Magas kormány az öreg Tisza alatt meg a fiatal Tisza alatt, meg azután ugyanazon Wekerle alatt, akinél most szabadelvűnek lenni nem lehet, azt parancsolta, hogy aki nem akarja magát tönkre tenni: 48-as ne legyen.

Aki akkor mert 48-as lenni, szent hitemre mondom, annak hiszek, az becsületesen gondolta el a politikáját.

De ma, mikor uszályt kell hordani, — ma mikor hősnék kell lenni, hogy valaki a Hatalmat vakon ne kövesse, — ma a politikai fringiaszkodás: közönséges sarlatanság, hajlongás, gyávaság és olesójánoskodás.

Ez a talmi negyvennyolcz nem, hogy tiszteletet nem tud kelteni, de sérti ennek az országnak tiszta függetlenségi politikáját. Ez a hatalom vak imádása és csufondáros politikai tojástáncza.

Ezek a szomorú észleletek fogták el lelkemet, midőn a dicső 48-as eszme ilyen megcsúfolt bevonulást tartott a megyeházába.

Ne érezzék magukat találva azok, akiket nem illet. A meggyőződés embereinek a tisztelet jár ki — és ezek nem tehetnek arról, ha körülöttük az *ezrek csoportja hamis érzéseket visz a vásárra.*

Ezeket lássa maga előtt a mi megyénk és városunk új főispánja is. Ne téveszsze szem elől, hogy környezetének nagy része ilyen politikailag átvedlettekből áll, s

ha van benne egy kis komolyság, *hogy szépen elmondott programját megvalósítani akarja,* — akkor *tartsa magát távol éppen azoktól, akik legjobban tudnak feléje tülekedni.* Vezesse vissza e legyeket a piacra, a honnan hozzá és mellé kerültek és ne *bizza rájuk se a maga se a megye sorsát.*

Mi tehát a főispán becsületes programjához csupán csak az *önállóságra* való törekvés őszinte tanácsát adjuk. Amíg a saját *józan és becsületes felfogását fogja követni,* nem hibázhat akkorát, mintha csak egyszer is az önkéntes környezetet hallgat.

Ezt programja megvalósítása érdekében mondtuk el.

Programja maga az emberjogok tiszteletén alapít és éppen azért nincs azon mit kritizálni.

De hiszen nem is ez a célunk. Ünnepet akart lenni a főispáni installálás. Mi ez ünnepet semmi áron nem akarhatjuk rontani.

Sőt meleg és őszinte óhajunk, hogy *adja a magyarok Istene, hogy az évek óta keserveben sinlődő ország kijusson a bajok egész sorozatából,* hogy ez a nemzet a saját testéből ki tudja választani a beteg részeket, a salakot, — s hogy nemzeti vérkeringése egészséges és kifogástalan legyen.

Az új főispán pedig tekintse magát *necsak a kormány megbízottjának, de az egész megye vallás és nemzetiségben osztatlan nagy megyei közönség bizalma letéteményesének* és gondoljon arra, hogy ma egy vihar elsöpörhet egy egész rendszert, — de örökké meg fog maradni emlékezete annak, hogy ki hogyan töltötte be hivatását!

Dr. Csillag Károly.

Az installációs ünnepélyek.

Előkészületek.

Bácsmegeye székvárosa felejthetetlen ünnepnapokat élt át e hó 14. és 15-én. A megye és város hivatalába iktatta kedden az Ő felsége koronás királyunk által kinevezett első független főispánt Fernbach Károly Ő méltóságát. A nagy megye minden községéből voltak itt képviselők, úgy az összes megyebizottsági tagok, a szomszéd megyék is képviselték magukat, hogy az installációs ünnep díszet emeljék. A megye majdnem összes országgyűlési képviselőit szép díszmagyar ruhákban körünkben tisztelhetjük. Itt voltak Zombor, Szabadka, Baja városok polgármesterei, majd Ambrózovich Lajos Baja főispánja, Mókits Simon, Varga Károly, dr. Rajk Aladár, Teleki Arvéd gróf, Lovász Márton, Lányi Mór, Mihálovich Endre, Lázár Pál, Ertl János, Fernbach Péter és József és Balogh Ernő országgyűlési képviselők, a szomszéd városok küldöttségei. Azonkívül a jó falusi nép is szép számmal jelent meg, mely az ünnepnek igazi demokratikus jellegét kölcsönözte.

A város képe.

Az élet az utcán csak úgy pezsgett, mindenütt ünnepi hangulatban lévő idegen csoportokat lehetett látni, a kik a következő ünnepnapokról fennhangon tárgyaltak. A főútvonalak összes házai már 14-én reggel zászlódiszben pompáztak, és gyönyörű transzparensekkel voltak díszítve. Különösen izléseken voltak díszítve Szemző Gyula Kossuth-utcai háza, a megye és városa homlokzata. Az esti kivilágításhoz sok házon nemzeti színű méceek voltak kirakva. Teltsch Gáspár villamos berendezési vállalkozó remekül világította kirakatát. A Schweidel szobor előtt a Kossuth Lajos-utca a megyeház felé eső végén egy gyönyörű műizléssel díszített hatalmas arany diadalkapu állott, mely este villanyos fényárba uszott, s mely, „Isten hozott“ felirással volt ellátva. A diadalkapu díszítését Lederer mester végezte, az ő fáradhatlan buzgóságának és leleményességének köszönhetjük e szép ideiglenes alkotmányt.

A fáklásmenet.

A késő délutáni órákban csak úgy öntötték az érkező vonatok a küldöttségeket. A falusi nép tömegesen zarándokolt Zomborra, hogy lássa szemközti szembe az új főispánt. Minél közelebb értünk az esti 8 órához, a midőn a fáklásmenet indulásra készen állott, an-

nál emelkedettebb lett a nagy közönség hangulata, türelmetlenül várva a menet indulását. Végre 7/8 órakor három mozsárlövessel jelezték, hogy a fáklásmenet a Jókai-téren felállott és a gyülekezés meglojtént. Rendőrségünk dícséretet érdemel azon lankadatlan és fáradhatlan buzgajomért, a mellyel az egész hosszú vonalon a megyeházig a rendet oly példásan fenntartani bírta. A hosszú útvonalon a Jókai-térről a megyeházáig vagy 10.000 ember szorongott a kocsiuton a járdák mindkét oldalán, sehol diszonancia, sehol összeütközés nem történt, Listyevits főkapitányunk asszisztálva Martinovits rendőrfelügyelő által, mindenütt személyesen intézkedett, parancsolt utasításokat osztogatott, és csak e két föltszviselőinknek köszönhető, hogy a rend sehol fel nem bomlott és hogy az végig példászerű volt.

Este 8 óra 20 perczkor indult el az ezreke menő néptömeg a kocsiuton vagy 500 fáklavivővel, hazafias dalokat énekelve és az új főispánt éltetve. Lassan haladva, végre megérkezett a fáklásmenet, mely már hatalmas emberáradattá nőtt — a vármegyeház előtti térre.

A vármegyeház előtt.

A vármegyeház gyönyörűen kivilágított és feldíszített hosszú és tágas erkélyén, már ott várta az ujongó polgárságot Fernbach Károly Ő méltósága ki környékezve volt családtagjai által. Helyet foglaltak még az erkélyen megyénk és városunk több előkelősége nejeikkel. A rendőrség itt — a mit lapunk utolsó számában szövé is tettünk — eltért a program ama sérelmes pontjától, mely szerint a nagy közönséget a megyeház teréről kiszorította volna. E helyett igen helyesen kötéllal elzárta mindkét oldalról a parkot, hogy a gyönyörű ültetvényekben és fákbán a néparadat kárt ne tehessen és ezen intézkedésért fogadjon rendőrségünk a közönség nevében hálás köszönetünket.

Midőn a fáklásmenetben részt vevő közönség a nagy téren elhelyezkedett, a lelkes éljenzések lecsillapodtak, s a kaszinói dalárda énekének utolsó akkordjai elhangzottak, felállott a rögtönzött pódiumra Michailovits Endre temerini plébános országgyűlési képviselő, ki lelkes beszédben az elmúlt nemzeti küzdelmek történelmét látta szemünk elé, s mely nemzeti küzdelem a megtámadott alkotmány diadalával a nemzet és királya közli békekötéssel végződött, mely örvendetes békekötésnek gyümölcse im a 48-as Fernbach Károlynak főispánna történt kinevezése. Végül üdvözi Ő méltóságát Bácsbrod megye törvényhatósági tagjainak megbízásából.

Utána Prokopy Imre keresk. iskolai tanár Zombor város közönsége nevében üdvözölte a főispánt.

Nem mint szolgák jöttek az urukhoz — ugyond a szónok, — hanem mint lelkes polgárok a nemzeti eszmék egyik harcmezőjéhez, kinek oly nagy része volt a diadal kivívásában. Nem a bosszu légyveréssel fog harcolni a város új főispánja, de inkább a békét, a kölcsönös egyetértést, a szeretetet fogja hirdetni.

Fernbach Károly lelkes szavakkal köszönti meg az üdvözlést és az ezreke menő közönség perczekig éljenezte a főispánt.

Ő elvének fenntartása mellett vállalta e méltóságot, de a főispáni székben igéri pártatlan lesz mindenkinek politikai elveit tiszteletben akarja tartani.

A kaszinói dalárda ezután a Hymnust énekelte, a melyt együtt énekelte vele a közönség is.

Alig hangzott el a Hymnus végakordja, midőn a haragok kongása tüzet jelzett. S csakugyan Szelenese felé az égboltozat egészen vérpiros volt. Az ünnepelő közönség most már a vészhelyre sietett, a hol megdöbbenve látta, hogy a „Korona“ gőzmalom összes melléképületeivel lobogó lánggal ég. Borzasztó volt a látvány, a közönség késő éjjelig ott szemlélte az elemek pusztítását. A kár körülbelül 260.000 frt, mely biztosítás által részben megtérül.

A templomokban.

Május 15-én reggel fél kilenczkor ünnepélyes Veni sancte volt a róm. kath. plébánia templomban, melyet Fejér Gyula apátplébános fényes segédlettel végzett. Az isteni tisztelet alatt a kaszinói dalárda énekelte.

A róm. kath. istentisztelet után Ő méltósága egész illusztris kíséretével a gör. kel. szerb nagytemplomba ment, hol Kupuszarevits Lyubomir esperes mondott áldást.

A templomból a festői látványt nyújtó menet a beiktató díszközgyűlésre ment a vármegyeházára. A remek díszmagyar ruhák közül kivált a főispán gyönyörű öltözéke.

A vármegyei díszközgyűlése.

Soha még ilyen néparadatot nem látott Bácsmegeye közgyűlési nagyterme. Egy fél sem lehetett volna ledobni, úgy nyüzsgött a bizottsági tagok és vendégek raja. Ember, ember hátán szorongott, a folongás majdnem életveszélyessé vált. Ehhez csak a nagy hőség járult, mely elviselhetetlenné tette a teremben tartózkodást. Egy hölgy el is ájult.

Vojnits István alispán 10 órakor nyitotta meg a közgyűlést. Örömet fejezven

Mit igyunk ?

Az elsőrendű természetes szénsavas natrontartalmú ásványvizet, a mohai

Vegyvizsgálatok s ajánlatok az Ágnes-forrást az orvosok előtt nagyon kedvelt gyógyszerrel telték s hamarosan óriási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: dr. Kóty, dr. Stamborsky, dr. Berger, dr. Naundorf, dr. Borchardt, dr. Akantusz, dr. Blodig, dr. Fischer, dr. Mostöt, dr. Rust, dr. Werner, dr. Gubhardt, dr. Balogh, dr. Varga, dr. Szabó, dr. Scipiadot, dr. Moravcsik, dr. Glaser, dr. Markosfalvi, stb. októli, a kik az Ágnes-forrást a legmegelőgben ajánlották: ideges gyomorbetegknél, chronikus gyomorhurutoknál, főleg karisbadi kura után, esontlagyullásnál, angolkórnál, vess. és hólyagbetegségekknél, útvagy: lalanságnál, vészegényeségnél, mint óvszert fertőző betegségek ellen (typhus, cholera stb.) Háztartások számára másféliteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden létes értékű mesterségesen szénsavval telített vizet, sőt a szódavizet is előcsöbi; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszégyetűbb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban levezettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kaphat. A forráskezelés. — Kapható minden létesített és elsőrangú vendéglőben.

Főraktár: Uj. Heindlhoffer Róbert úrnál Zomborban.

forrást, mert föltétlenül Kedvelt borviz!

ÁGNES-

ki, hogy neki jutott a szerencse a mai diszközgyűlést megnyitni. A közgyűlés egyedüli tárgya a belügyminiszternek az a leirala lévén, melyben a vármegye közönségét apatini Fernbach Károlynak Bácsbodrog vármegye főispánjává történő kinevezéséről értesíti, elrendeli a leiralt fölolvását, melyet zúgó tapsvihar fogadott.

Elnöklő alispán régi szokás szerint, felkérte a törvényhatósági bizottságot, hogy egy küldöttséget menessen a főispánért, hogy az esküt lelege. E küldöttség tagjai voltak: Zákó István vezetéke alatt Császár Péter, Eimann Károly, Freund József, Király Sándor, Kovács Ferencz, Michler Ferencz és Szlankovits György bizottsági tagok.

A főispánt, midőn a közgyűlési terembe lépett, zúgó tapsvihar és falat rengető éljenzések fogadták. Midőn a lelkesedés kilőrési lecsillapodtak, az alispán üdvözlő szavak kíséretében felkérte a főispánt, hogy tegye le az esküt. Erre a főispán érczes és messze hallható hangon a következő kijelentést tette:

"Tekintetes törvényhatósági bizottság! Kérem, hogy a törvényben előírt esküt öllem kivenni méltóztassék."

Az eskü szövegét Michajlovics Kornél olvasta és a főispán az egész termet átható erős, határozott hangon mondta utána az eskü szavait, melyeknek elhangzása után vége szakadni nem akart, orkánszerű éljen riadal és taps közönytötte az immár törvényes főispánt.

Mikor az éljenzés vihara elcsendesült, a főispán elmondotta itt a következő programbeszédét:

A főispán programbeszéd.

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Midőn ő császári és apostoli királyi felségének legkegyelmesebb elhatározása folytán a magas kormány bizalmából Bács-Bodrog vármegye főispáni székét a mai nappal elfoglalom, a legmélyebb tisztelet érzésével üdvözlöm önöket.

Ez alkalommal mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy míg egyfelől teljes tudatában vagyok a kitüntetésnek, amely engem az által ért, hogy e nagy és szép vármegye főispánjává neveztettem ki, addig másrésztől egész teljében érzem azon nagy felelősség sulyát, melyet az imént letett eskü által magamra vállaltam.

A kitüntetés jelentőségét fokozza nálam a visszapiantás azon fértakra, kiket elődeim gyanánt tisztelhetek és akik ezen főispáni székeknek fényt kölcsönöztek.

Felelősségemnek érzetét pedig növeli az, hogy szeretetben álló közvetlen elődöm, — akinek én ugyan politikai ellenlábasa voltam, mily nagy buzgalommal és odaadással intézte ezen vármegye ügyeit. Én ezt az állást nem kerestem, de el kellett azt fogadnom, mert az alkotmány és a magyar haza jogainak védelmében kifejtett tevékenységem engem e vármegyében a legelső sorokba állítottak s így a király és nemzet közötti összhang helyreállításával meg kellett hajolnom királyom parancsa és a kormány azon kívánsága előtt, hogy ezen vármegye kormányzatának élére álljak.

Első kötelességem, hogy a főispáni székből is a legteljesebb elismeréssel adózom, hálás köszönetet mondjak azoknak, akik a lefolyt nehéz időkben kitartóan, csüggedés és féltelm nélkül, el

nem kedvetlenítve e közgyűlési teremben olykor ért balsiker által, alkotmányunk által biztosított nemzeti jogaink és az alkotmány védelmében hűségesen kitartottak. E nagy vármegyében is elemi erővel megnyilvánult nemzeti mozgalomnak, ébredésnek része van abban, hogy a becsületes béke helyre állt. És nemzetünk legjobbjai, vezetői ülnek ma a király bizalmával körülövezve a kormány padjain.

Egyrészt a megsemmisülés veszedelmének kitett alkotmányunk és közintézményeink visszanyerték teljességüket, másrészt új korszak köszöntött be a nemzeti irányban való és a gazdasági fejlődés terén is.

Én az új korszakot megnyitó jelenlegi kormányunk és intencióinak nagy munkájában becsületes, munkás és odaadó közeg leszek és a rendelkezésemre álló minden törvényes eszközzel oda fogok hatni, hogy fontos feladatait hazánk javára sikeresen megoldhassa.

Amiként a jelenlegi kabinetben különböző politikai nézeteket valló, nem egyforma közjogi törekvéseket képviselő államférfiak egyesültek közös nagy célok érdekében anélkül, hogy elveikről csak egy hajszálnyira is le kellett volna mondaniok, — úgy természetesen én is abban a helyzetben vagyok, hogy függetlenségi és 48-as politikai hitvallásomat a magyar nemzet teljes függetlenségének és önállóságának törvényes uton és eszközökkel való kivívása iránti törekvésemet a maga teljes egészében fenntarthatom és fenn is tartom. Sőt politikai hitvallásom zászlaja jelenlegi diszes állásomban is mellettem lehet, mert hiszen újra megpecsételődtött — a pragmatica unctio keretén belül hazánk függetlensége és önállósága felé való törekvés jogossága. Már ez alkalommal a legerőteljesebben hangsúlyozom azonban, hogy a legteljesebben tiszteletben fogok tartani minden hazafias politikai véleményt és a legteljesebb szabadságot fogok a magam hatáskörében is biztosítani bármilyen más hazafias politikai felfogás érvényesítésének.

Bár a jelenlegi kormány csak bizonyos meghatározott feladatokat megvalósítására alakult, — ehhez alkalmazkodik tehát természetesen az én munkásságom is, — mégis nem habozok kifejezést adni azon jogosulat reményemnek, hogy a pozitív feladatok mellett a jelenlegi kormány működése nagy nemzeti és gazdasági céljainknak, szóval nemzeti és minden más irányban való haladásunknak erősen hasznára fog válni.

Ennyit tartottam szükségesnek politikai magatartásomról és az általános politikai helyzetről megemlíteni.

Tisztán látom az állással járó közigazgatási és egyéb feladatok nehézségeit, melyekkel meg kell majd küzdeni, hogy szeretett vármegyém felvirágzását, a közlakosság jólétét én is eljégitsem, de bizat a remény, hogy a tekintetes törvényhatósági bizottságnak ezennel kikért támogatásával, együttes vállaltat, összhangzó működésével sikertelni fog a nehézségeket leküldeni és ebben a munkában már közös erővel valamennyiünknek együtt dolgozni.

Állásommal járó hivatali teendőimet a törvény szabályozván, ígérem, hogy azok szellemében fogok eljárni. Szigorú feladatomnak tekintem tehát jövő működésemben, hogy mint a végrehajtó hatalom képviselője örökjelen a felett, hogy a törvények és rendeletek megtartassanak és mindenkivel szemben egyenlő mértékben, pártatlanul alkalmaztassanak.

Feltékeny gondallal tiszteletben fogom tartani a vármegye önkormányzati jogát, — hisz a törvényhatóságok ismét az alkotmány védőbástyájának bizonyultak, — óhajtom és kívánom ezért, hogy e teremben egészséges, erőteljes élet létkessen,

melyet nem nyom el hatalmi szó; óhajtom és kívánom, hogy mindenki mondja el itt, ami a szíven fekszik, szóval azt óhajtom, hogy e törvényhatósági bizottság határozatai hűen kifejezzék a közönség akaratát, hogy ezen törvényhatósági bizottság valójában Bács-Bodrog vármegye egész közönségét és annak érdekeit képviselje.

Tiszteletben fogom tartani mindenkiné egyéni és — mint már jeleztem — politikai szabadságát.

Vallás- és osztály-, valamint nemzeti-ségi különbség nélkül mindenkiné jogos igényeit teljesíteni, méltányos kívánságot meghallgatni kötelességemnek fogom tartani és minden ügyben lelkiismeretem szerint a legigazságosabban fogok eljárni.

Kiváló gondomat képezendi, hogy a felekezeteik, valamint a magyar és nem magyar ajkúak békés egyetértése meg ne zavartassék, hanem valamennyien: magyarok és nem magyar ajkúak testvéri szeretettel istápolják a magyar nemzeti állam eszméjét s hogy ezen közös és mindenki által elősegítendő cél mellett a nem magyar ajkúak törvényben győkező jogai és előmenetele is biztosítottassanak. Mondanom sem kell, hogy az a párt, melynek jelmondatában a szabadság, egyenlőség és testvériség jelölési is bent-foglaltatnak, egyenlő meleg szeretettel üli kelére a magyar haza minden hífiat.

Ilyu korom óta gazdasági kérdésekkel előszeretettel foglalkozván s megfigyelvén a gazdasági élet jelentőségeit, tudom egyrészt, mily alkalmas az a mi áldott földünk a reü fordított munkát hatványozott gyümölcsökkel visszaadni, tudom, hogy néptünk józansága, munkaszeretete, ereje mire képez a földművelési, az ipari és kereskedelmi élet fellendülése terén, — de tudom azt is, hogy megyénk gazdasági életének — ideértve természetesen ipart és kereskedelmet — kifejlésztésében mennyi még a teendő. Egyik legfőbb törekvésem az lesz, hogy itt azután, felvetélve minden politikai ellentétet, vállaltat, egyetült erővel, laukadatlann dolgozzunk. Minden gazdasági meggyőződésűekéző célzó törekvés, javaslat, eszme, bennem a legmelegebb támogatóia fog találni.

Fejlődésnek indult közlekedési viszonyaink istápolására is nagy gondom lesz — és jól tudom, hogy vasuti hálózatunk tökéletessé tétele mellett mily nagy fontosságú a jól beosztott, lehetőleg minden község igényeit tekintelve vevő küzti vasuti hálózat. Sok indokolt kívánság teljesítése van még hátra ezen irányban.

A magyar nemzeti állam kitépítésének egyik legfontosabb eszköze a népoktatás.

Örködni fogok, hogy ez a törvényben győkező jogok fenntartása mellett, mindenütt hazafias, erőteljes magyar szellemben végzettsék. Megköveteltem e vármegye minden oktatójától, hogy első kötelessége legyen a szenge gyermek lelkébe a magyar haza iránti szeretetet kitörölhetlenül beolaltani.

Kívánom, hogy ugy az egyént, mint a családi életet mély vallásos és erkölcsi érzés hassa át, mint az áldásos munka iránytűje.

Igyekezni fogok, hogy mindenki a saját hatáskörében kedvvel és szigorú kötelességérzettel végezze munkáját s tulterhelhetős elő ne álljon, szóval, hogy gyors, pontos, tiszta, a nép érdekét szolgáló közigazgatás létesüljön. Ebben a munkában is előkelő részt kívánok magamnak s meg vagyok győződve már előre is a vármegye és a községek egész tisztikarának és személyzetének odaadó és buzgó támogatásáról, amit ezennel a közügy érdekében külön ki is kérek.

Mint a közgyűlésnek és a közigazgatási bizottságnak elnöke pártatlan leszek s kiválóan örökjelen fogok, hogy a szó-lásszabadság szent legyen, hogy szenvedély és személyes ellenszenv a tárgyalások méltóságát ne zavarja, hogy az igazság

követelményei mindenkor szem előtt tartassanak s a tárgyalások során a haza és a törvényhatóság igaz érdekei dominálnak.

Tisztembhez tartozván az ellenőrzés, e jogom és kötelességemből kifolyólag ébren fogok ügyelni arra, hogy a közbizony kezelési tiszta és szabályos legyen, a közpénzek rendeltetési céljaikra fordíttassanak és a takarékoság elve mindenütt érvényesüljön.

Beható tanulmányom tárgyára fogom tenni a nap-nap után nagyobb mérvűket öltő kivándorlás ügyét is s mindent el fogok követni arra nézve, hogy ez lehetőleg csökkentsék és a máris jelentékenyen megfogyó munkaerő megőrzésének és iparunk javára helyhez kötéssék. Ezt pedig újabb keresetforrások nyitása útján s a népek a gyors meggazdagodási vágyból való kiábrándításával vélem elérhetőnek.

Hiszem, sőt meg vagyok győződve, hogy vármegyénk közönségének e törvényhatósági bizottságnak és a tisztikarnak segítségével sikerülni fog az előadott feladatokat megvalósítani.

Közösöm a tekintetes törvényhatósági bizottság tagjainak, valamint a vendégeknek is, hogy ily szép számmal voltak szívesek főispáni beiktatásomnál résztvenni s midőn főispáni székemet ezennel elfoglalom, beszédemet azzal végzem: Éljen a király! Éljen a magyar hazal!

A főispán beszédét zúgó éljenzés és óriási tapsvihar követte, mely után Vojnits István alispán Bács-Bodrog vármegye tisztikara nevében a következő beszéddel üdvözölte:

Vojnits István alispán beszéde.

Méltóságos Főispán ur!

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Engedjék meg nekem azt, hogy emlétségem székfoglalása után én legyek az első, aki a vármegyei tisztikar nevében méltóságodot üdvözli.

Örömmel és megnyugvással értesültünk öfelsége azon kegyes elhatározásáról, hogy Méltóságodat e vármegye főispánjává kinevezni méltóztatott. Örömmel és megnyugvással azért, mert szívnél mélyebben meg vagyunk győződve arról, hogy Méltóságod vas akaraterejével azon elődei közé sorakozik, kik a vármegyének kormányzatuk alatt dicsőséget és babérokat szereztek. Nem czéлом érdemeit hosszan fejtegetni, elég megállapítani azt, hogy mint a kerényi kertület országos képviselője nemcsak ezen kerület, hanem az egész vármegye közönségének javát szolgálta és ha igazságos kérelemmel fordultak hozzá, azt szívvél, lélekkel pártolta. Örömmel és megnyugvással fogadtuk kinevezését, mert meg vagyunk győződve, hogy törvényisztelete és tapintata a legnehezebb feladatokat a legkönnyebben fogja megoldani. Ebben a biztos reményben teljes megnyugvással nézünk főispáni működése elé és magunk részéről biztosítjuk adataid támogatásunkról.

Fogadjá Méltóságod Bács-Bodrog vármegye tisztikarának általam tolmácsolott üdvözlését és kérem, hogy a tisztikart hajlamaiba fogadni és abban megtartani méltóztassék. (Hosszantartó zajos éljenzés és taps.)

Márton Mátyás beszéde.

Az éljenzés megszüntéssel szólásra emelkedett Márton Mátyás martonosi bizottsági tag és szép beszédben üdvözölte a főispánt a megyei törvényhatóság nevében. A vármegyei intézmény 900 éves történelét fejtegetvén. A legközelebb mult eseményeit felidézve, azt mondja a szónok, hogy a vármegyék ellenállása nélkül az országot nagy katasztrófa érte volna. Bácsbodrog me-

gye e nehéz válságban szintén kivette oroszlárnészét, meg tudta őrizni jó hírnevét. Az érdem a főispán úr eméltóságáé, ki nem törődve fáradsággal, kivívni segítette az alkotmány megmentését. Bizalommal tekinthet tehát a vármegye működése elé. A szónok végül azt mondja, hogy kívánja, hogy küzdelve ezután is sikeres, fárada-ága eredménydús legyen. Lángoló, minden áldozatra kész hazaszeretete azon az úton vezessen bennünket, mely Magyarország történelmi önállásához vezet. Kitarást kíván neki a jó Istentől és áldást működésére.

Galambos Pál beszéde.

Galambos Pál megye bizotts. tag remek beszédéből a következő részletet jegyezzük ide. Sajnáljuk, hogy lapunk terjedelme nem engedi meg az egész beszéd leközölését.

„Szíves-örömet gyűltünk e mai napon össze. Megjelenésünk folytán vármegyénk jelenkor történetében meg lesz örökítve az, hogy jóságos királyunk kinevezési jogát, mert az egy alkotmányos kormány felelősségével fődve van, a magyar nemzet igaz allatvalói hűségével és tiszteletével nemcsak elismerjük, hanem törvényadta kötelességből a magunk részéről is megerősítjük. Midőn tehát mi önt méltóságos főispán uram installáljuk, tesszük ezt elsősorban törvényiszteletből, de tesszük másodsorban, habár elődének távozása felett érzett fájdalom lelkünkben még mindég sajog, politikai örömrünk teljes tudatában és végül tesszük azért, mert erős reményeink kapcsolódnak Méltóságod személyéhez arra nézve, hogy a vármegye közönségének emlékébe élénken bevéselt még ma is élő hivatali elődeinek sorát méltó módon fogja Méltóságod is képviselni.

Politikai örömrünk tolmácsolására magamat a hivatottabbak egyikének tartom. Mert hisz egy azon naptól kezdve, amidőn a volt gubernementalis párt szerteten hatalmának megerősítésére czélzólag a nemzetképviselet házitörvényeit erőszak útján igyekezett megváltoztatni; akkor én is ott állottam Méltóságod vezérlete alatt álló megyei pártszövetkezetben és innen tudom, hogy Méltóságodat nem ragadja a politikai szenvedély se a szélsőségekhez, se a türelmellenséghez, hogy Méltóságod miként a saját elvei megbecsülését követeli, úgy a másokéit is tiszteletben tartja és hogy az igazi, higgadt mérsékletnek és politikai elveinkhez való szilárd ragaszkodásnak egyik szép sikere a mai ünnepi nap, amikor Méltóságod kezébe immár nem egy politikailag szövetkezett pártnak vezérlete alatt van letéve, hanem kezébe van adva a vármegyének igazi vezérzászlaja.“

Galambos Pál beszéde után Schmausz Endre nyug. főispán szépen átgondolt magas szárnyalású beszéddel üdvözölte a főispánt. Mint az alkotmánypárt egy szerény tagja, azért szólal fel ezúttal, hogy a maga és hozzá tartozó barátai nevében üdvözölje ő méltóságát főispáni székében, biztosítja őt, hogy határozottan számíthat közreműködésükre pár-

tokon felül álló objektív működésében. Tiszta szívéből kívánja, hogy ez a működés a vármegye örömeire és boldogságára sokáig tartson.

A beszédek Vojnits István alispán indítványára a jegyzőkönyvben szöszert megörökítetteli határozatott. Végül a főispán öszinte köszönetet mondott a törvényhatóság bizotts. tagjainak és a vendégeknek, hogy installációja fényét emelvén, oly szép számban megjelentek. A közgyűlés a király és a haza éltetésével berekeszti. A vármegyei közgyűlés után a főispán fényes kísérelével Zombor sz. kir. város beiktató közgyűlésére ment. Fejér Gyula apátbébános vezetésével a városi törvényhatóság küldöttsége a megyeházaig jött a főispán elé.

Zombor város díszközgyűlése.

Midőn a főispán a közgyűlési teremben megjelnt, dörgő éljenzések fogadták. Hauke Imre polgármester üdvözlő beszédet intézett hozzá. Az üdvözlő beszéd elhangzása után a főispán letele a eskűt, melyet Gyurisits György főjegyző olvasott fel. A főispáni program itt is nagy hatást gyakorolt.

Dr. Thurszky Zsiga beszéde.

Dr. Thurszky Zsiga városi főügyész a tisztikar nevében a következő beszéddel üdvözölte a főispánt:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Rég nem látott számban gyűlték ma össze a rendkívüli közgyűlésre egy a mélyen tisztelt vidéki meghívottak, mint városunk élteknek egy jelentőségteljes mozzanatát ünnepeleljük.

A városi közigazgatásnak viszonyainkkal megegyező helyes koncepciója az, hogy a polgárok autonóm jogai, az állami élet követelményei és érdekei belül szerencsés összhangot találjanak.

Két fontos tényezője van tehát a városi adminisztrációnak: az autonóm joggal bíró törvényhatóság és az állam érdekeinek őre, az államnak a törvényhatóság élére állított bizalmi férfa: a méltóságos főispán ur.

Városunk ama szerencsés helyzetbe jutott, hogy autonóm jogainak gyakorlásában, a város speciális érdekeinek gondozásában, méltóságos Fernbach Károly főispán urral, oly kéz jött most segítségére, amely a közigazgatás elébb említett két nagy tényezőjét minden esetre egy össze fogja tudni egyeztetni, hogy az csak városunk anyagi és erkölcsi előhaladását fogja eredményezni.

Ezen biztos házamban és tudatban van szerencsém Zombor szab. kir. város tisztviselő karának megbízásából és nevében méltóságodat, mint öfelsége koronás királyunk által városunkra nézve is kinevezett főispánt, szívnél egész melegével tiszteletteljesen üdvözölni és örömlünknek adni kifejezést, hogy a magas királyi kegy és a kormány bizalma a küzjő és városunk javára s érdekeinek szíven viselésére e díszes állásba épp méltóságodat helyezte.

S örömeink ad kifejezést Zombor városi tisztikara még azért is, mert a polikái láthatár kitisztultával és a főispáni állásának Méltóságod által történt elfogadásával, reánk nézve is egy szebb jövő hajnalhasadását látjuk, hogy Méltóságod eddigi politikai magatartása és iránya, egyben biztositani fogja a városi tisztviselő karnak szabadabb véleménynyilvánítását s biztositani fogja főként politikai meggyőződésének szabadabb érvényrejutását, hogy ekkép a városi tanács és tisztviselő

kar továbbra is kivéssze a részét — ha újulttá arra kerülne a sor — alkotmányuk megvédésében és hogy ekkép, Zombor város tisztviselő kara is, a maga szerény ügykörében — megtartván egyéb teendőiben pártatlanságát — szinte egy-egy követet hordasson össze a független magyar állam mielőbbi kiépítéséhez.

De ezen működésünkben is vegye Méltóságod ígéretünket, hogy bennünk mindenkor a kötelességet tudó és teljesítő tisztviselő kart fogja találni, amely méltóságod főispáni intézkedéseit mindenkor a legnagyobb tisztelettel fogja fogadni.

E mellett legyen szabad Méltóságodtól csak azt az egyet kérnünk, hogy fogadjon bennünket szíves jóindulatába és úgy a város, mint a város tisztviselői karának jogos és méltányos kívánságait felsőbb helyen hathatós pártfogásába venni kegyeskedjék.

Ezek után, merem mondani a városi, tisztviselő kar szíve őszinte érzelmeit tolmácsolom, midőn a magunk részéről is ez Isten áldását kérjük Méltóságod működésére és egy szív, egy lélekkel azt kívánjuk, hogy Méltóságodat a város, a megye és a haza javára az Uristen még igen soká éltesse.

Buday Gerő beszéde.

A városi törvényhatóság nevében Buday Gerő bizottsági tag a következő lelkes és gyönyörű beszéddel üdvözölte a főispánt.

Méltóságos főispán ur!
Tekintetes közgyűlés!

A mai napon, midőn hosszú és nehéz küzdelem után ez oszmének diadalát üljük a mai napon, midőn méltóságod Zombor város főispáni székét elfoglalja, a tekintetes törvényhatóság nevében szót emelek, hogy méltóságodat üdvözöljem. (Éljenzés.) A magyar nemzetnek története fényesen igazolja, hogy e nemzetet megakarták fosztani attól, amihez ezer év óta joga van. E nemzet évszázadok óta küzd önállóságért és függetlenségéért. Féllett kincse ez a nemzetnek, idegen jármot nem tűrt soha és talán van remény, hogy kívánja e nemzet azt, hogy gazdaságilag és politikailag független legyen. (Éljenzés.)

Sajnos, nem egyszer megtörtént, hogy saját véreink törtek ellenünk, hiszen még csak rövid idő előtt is úgy álltunk, hogy véreinkből való vér kész lett volna e nemzetet idegen eszméjűre alá hajtani. A történelem számos ilyen árulót mutat fel, de hiába minden ármanykodás, e nemzetet rabba tenni többé nem lehet.

Nagy és nehéz megpróbáltatásnak ment keresztül e nemzet, de hála az Alkotónak, mindig találtak nagy férfiak, kik a már csak megszűdni kezdő nemzetet aláltságából felrázták és mint Mózesek és Józsuék bevezették az ígért földjére.

Ki hitte volna még csak alig néhány hét előtt, hogy e városban, e megyében olyan egyén kerüljön a főispáni székbe, ki a függetlenségi eszmének harcosa. Ki hitte volna, még csak alig néhány hét előtt, hogy a függetlenségi eszme ily óriási diadalt fog ülni. (Lelkes éljenzés.)

Vésztelej felhők tornyosultak hazánk egén, az egész ország mélyen érezte azt a nyomást, melyet az idegen eszme reája gyakorolt. Mindent elkövettek, hogy megálazzanak bennünk, mindent elkövettek, hogy becseljenek nekünk. Meggyalázták még a magyar nemzet törvényhozó házát is, fegyveres erővel ütötték ki a magyar képviselőket. Aljas utón és módon még anyagilag is tönkre akarták tenni azokat, kik a függetlenségi eszmének voltak harcosai. Valósággal azt lehet mondani, hogy a börtön ajtai már megnyitóltak.

Az idegen eszmének Góliáthja vasba, páncozba öltözve szuronnyal fegyverkezve naponként sértette a nemzetet. A nemzet nem felett erőszakkal, hanem dárdájá-

nak paritájába boletta a törvénykönyv sima követ és azt szította az erőszak ellen.

A nemzet kitartott, küzdelme nyugodt volt, diadala pedig fényes.

A király megbékült a nemzettel és megadta a magyar alkotmányos és törvényes kormányt.

A magyar, e nemzeti kormányának köszönhető, hogy most méltóságodat a főispáni székben üdvözölhetjük.

Mi a főispán? Neve hatalom, hatalma az erő, ereje a törvény, melyhez fűződik az igazság és ha hozzá hű marad, tekintélyt és szeretet biztosít. Kezében a hatalás kereké, amelyet nemcsak megindítani, hanem bölösen kormányozni is hivatott. A kormány bizalmiférfia s mégis a nép érdekében tartozik munkálkodni. Nemcsak a kormányt tartozik felelősséggel, hanem a népek is és sokkal súlyosabb, ha a nép mond felette ítéletet.

Minden vármegyének, minden városnak természetes feje naturalis comose, a király; a királyt személyesíti és helyettesíti a főispán. Szt. István királyunk a főispánokra koronás jogariból hadi, bírói és közigazgatási hatalmat ruházott. A jogfejlődés során ezek jellege és jelentősége csökkent, míg végre a főispánból egy föltétlenül fengedelmesködő politikai megbízottat csinált. A közelmúltat pedig tekintve a főispáni hivatás abban merült ki, hogy mindenkifelett kedvező választásokat kellett „csinálnia“ és a kormány érdekeire hátrányos határozatokat megsemmisíteni.

Pedig nem ez a főispán hivatása. Nem a kormányt és pártját, hanem a királynak képviselője a főispán. A király uralkodói gondosságát nyitja meg és egyaránt ügyel a korona jogai fölött, valamint gyámolítja a népet. Örömmel látjuk, hogy a nemzeti kormány ez irányban keresztül vitte a restaurációt. Látjuk ezt főleg abban, hogy ellenzék 48-as férfiakat neveztek ki főispánoknak. (Lelkes éljenzés.)

Sz. Pál megyéjében méltóságod volt e pártunk vezére. (Éljenzés.) Méltóságod buzdító szavainak eredménye, hogy e város is most küldte az alkotmányosság visszaállítására a második 48-as párti országgyűlési képviselőt.

Nem esoda ha örömmel üli a vértanu városa, midőn a mai főispáni beiktatást tartja, mert a magyar nemzeti eszme fényes diadalát látja.

Méltóságod nem kereste a főispáni méltóságot, de el kellett fogadnia, mert ezt az ügy szent érdeke megkívánta. Es ha elfogadta, ezzel a nemzeti ügynek tett szolgálatot. Kitartó, erős, bátor, hűséges vezére van szükség, ki azt a zászlót, melyet kezébe vett, elhagyja nem fogja. (Éljenzés.)

Mindenkinek, még ellenségeinknek is el kell ismernünk, hogy nem anyagi érdek, nem hűség nem hatalomvágy vezette Méltóságodat, hanem az igaz, az őszinte, a törhetetlen ragaszkodás azon eszméhez, amelynek oly kitartó, bátor és anyagi előzeteket nem ismerő harcosa volt. (Lelkes éljenzés.)

Lobogtassa ezt a zászlót tovább! Igen, Méltóságod most minden párt felett áll, de én azt mondom, itt közöttünk csak egy párt van, melyben valamennyien egyek vagyunk, édes magyar hazánk, szeretett városunk boldogságának és jólétének előmozdítása. (Éljenzés.)

Üdvözölöm Méltóságodat Zombor sz. kir. város törvényhatósága nevében és kérve kérem, hogy tegyen meg mindent, ami városunk jólétének előmozdítására szolgál, mert igazán eddigelé a város mostoha gyermeke volt.

Üdvözölöm Méltóságodat, mint e város főispánját és mi ígérjük, hogy Méltóságodat minden erőnkkel támogatni fogjuk. E törvényhatóságnak minden egyes tagja meg van győződve, hogy Méltóságod igaz szeretettel jött közénk és e szeretetnek

következménye, hogy a legnagyobb örömmel is fogadjuk. (Éljenzés.)

Tartsunk össze minket és vezessen új küzdelemre, ha a nemzet ügye hív; itélkezésközöttünk bölcsen, ha a pártoskodás szétszakít és ügyellen városunk fölött még akkor is, ha gondatlanul szunyadunk is.

Méltóságos főispán ur! Tekintetes közgyűlés! Nem bizelgés, mert ez nem természetem, hanem az igaz öröm és ódas hazánk iránt való törhetetlen ragaszkodás és azon remény, hogy most városunk Méltóságod vezetése alatt fel fog virágozni, arra indít, hogy a törvényhatóság nevében a legmelegebben üdvözöljem Méltóságodat körünkben és kérjük a Mindenhatót, hogy időtlen-időkig tartsa közöttünk.

Isten tartsa Méltóságodat! (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Az utolsó szónok Dr. Lallosevits János bizotts. tag volt, ki szép szóval üdvözölte a főispánt kérvényesít, hogy az oszlo igazság nevében a vegyes lakosságu város jogos igényeit kellő méltánylásban részesítse vallás és nemzetiség különbség nélkül.

Sztrilich Zsigmond indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy az összes elhangzott beszédek a közgyűlés jegyzőkönyvében szószerint megörökítenének. Ezzel a főispán életésével a közgyűlést véget ért.

A főispán egész kísérelével most már a fogatokon tért vissza a megyeházára, hogy a tisztelgő küldöttségeket fogadja.

A megyeház kapujánál Bajnok község küldöttsége hatalmas tulipános zászlóval fogadta a főispánt, s Hegedűs plébános üdvözölte, szavai ezzel végeztek:

Kinyitott a tulipán,
Fernbach Károly főispán —
Éljen!

A küldöttségek fogadtatása.

A főispán alig pihenhetett néhány pillanatig, száz és száz ember várta, hogy eléje járulhasson: üdvözlésre.

Alább adjuk az üdvözlő küldöttségek sorát:

A kalocsai érsek és a képtalan nevében: Dr. Hoffman Károly üdvözölte legelőször a főispánt. Ezután az országgyűlési képviselőket vezette üdvözlésre Lovász Márton. A róm. kath. papsgát és a karmelita rend küldöttségét Pejér Gyula apátplébános vezette. A gör. kel. szerb papsgát Kupuszarevits Lyubomir főpöspes, az Agost. evang. papsgát Lombos Alfréd, a Cs. és kir. közűs hadsereg tisztikarát Stertz Adolf őrnagy vezették. Majd a honvédség és csendőrség tisztikara járult üdvözlésével a főispán elé. A magyar Nőegyletet Wundszám Ida, a szerb Nőegyletet dr. Popovits Istvánné, az izraelita Nőegyletet özv. Spitzer Mórné, a napközi Outhont dr. Alfréd Gedeonné vezették. Baja, Szabadka, Újvidék és Zenta városok küldöttségeit a polgármesterek vezették. Ezután a róm. bath. hitközség Hauke Imre, a gör. kel. szerb hitközség Magits István, az evang. református hitközség Arany Gusztáv, az ág. ev. hitközség, az izr. hitközség Szilágyi Mór vezetése alatt tisztelgett. A törvényes és járásbírósg, dr. Eperjessy Béla elnök, a kir. ügyészség, Popovits Aurél vezetése alatt tisztelgett. A pénzügyigazgatóság és adóhivatal Popp György pénzügyigazgató, a kincstári ügyészséget Janovich Gyula, a zombori főgimnáziumi tanári testület Rittinger Antal igazgató, a felsőkereskedelmi tanári testület Zulyevits Ernő, a gör. kel. szerb tanító- és tanítónképzőt Borgyosky B, a m. kir. posta és távída tisztikarát Haisinger Antal,

az államvasuti tisztviselőket Modes János, az apatini erdőhivatal és gondogságot Párna-ny erdőtanácsos, Bácsbodrog vármegyei községi tanító-testületet Temunovits József vezetik. Ezután a gör. kel. szerb t. nitó-testület, az izr. tanító-testület Pártos Samu vezetése alatt, a történelmi társulat Kosza László, a vármegyei gazdasági egyesület és zombori kereskedelmi testület dr. Falczione Gábor, az ipartestület Frey Imre, az ügyvédi egyeslet dr. Lallosevit János, Bács-Bodrog vármegyei orvosi fiókszövet-ség Pertchey Ferenc, az orvos-egylet dr. Sági Samu, a szabad lyceum egyesület Rácz Soma az önkéntes tűzoltó egyesület Szigeti István, a magyar olvasókör Tár-czay Dezső, a polgári kaszinó-egylet és dalárda Popovics Sebő, a szerb olvasókör dr. Kosztics László, az iparoskör és a da-lárda Krizmanits Imre és Tantner Ottó, a függetlenségi kör Mérő Ignác, az adófel-számolási bizottság id. Mihályi János, a szerb dalárda dr. Bikár Voin, az izraelita Dalárda, a Ferenc-csatorna részvénytársaság Heinz Albert, a Sport-Egylet dr. Falczione Nándor és dr. Frank Mihály, a Zombor Takarékpénztár dr. Falczione Nándor, a Kereskedelmi és Iparbank dr. Pavlovics Simon, az Agrár Takarékpénztár dr. Sober Béla és Lányi Mór, a Zombori I. Önszegélyző Szövetkezet Bittermann Nán-dor, az Árucarnok mint Szövetkezet No-vákovits Izidor, a Korosolya-Egylet dr. Birvatsky György, a Tusculanum Egye-sület Jusits Antal, a Bács-Bodrog várme-gye jogügyi egyeslet Kiss, a kerényi választókerület küldöttsége Pilaszánovits József, az uverbázi választókerület küldöttsége dr. Rényi József és dr. Balogh Ernő, a regőzei választókerület küldöttsége Lányi Mór, az óbecsei járás és Óbecse közsé-g küldöttsége dr. Balaton Gyula és Ga-vanszky Milos, a Magyarokézsza közs. kül-döttsége Tóth József, Osonoplya közs. kül-döttsége Deák Andor. Negyvenyolozas honvédegyelet Idő. Donoszlovits József, Zom-bor város tisztikara, kir. tanfelügyelőség, államépítészeti hivatal, folyamernőki hi-vatal és m. kir. állatorvosok Vojnich István alispán vezetése alatt üdvözölték a főispánt.

A bankett.

Már három óra elmúlt midőn a fő-ispánt kifárasztó küldöttségek fogadá-sának vége szakadt. A „Vadászkürt” szálló kerti helyisége, — mely szépen pálmakkal és disznóvénnyekkel volt el-kerítve, — már ez időtájt zsufova volt, hol a vármegye és Zombor város közönsége a főispán tiszteletére ünnepi lakomát adott. 650 emberre volt terítve. Bergmann vendéglős oly lukullusi menüt készített, mely a jelenvoltak emlékeze-tében maradandó nyomot hagyott hátra. A servis a kiszolgálás, az ételek minő-sége és mennyisége, az italok jósága, a legnagyobb nyincz igényeit is kielégi-tették. A lakomán a törvényhatósági bizotts. tagokon kívül résztvettek az itt időző országos képviselők, a választó kerületek képviselői, és a főispán szá-mos tisztelői, a megyei és városi tiszt-viselői kar teljes számban.

A menu a következő volt:

Francia ragout leves.
Kecsege, tok, fogas tartár mártással.
Angolos hátszín és bélszín körítve.
Argentiniái csigák vajjal.
Liba és kacsa.
Fejes saláta.
Csokoládés pouding.
Kertészke.
Sajtok,
1/2 liter fehér bor.

A pecsenyénél megeredt a felköszön-
lők sora. Az elsőt a főispán mondta

őfelségére a királyra, melyet a jelenle-
vők állva hallgattak meg. Eigl József,
Mérő Ignác s Hoffmann Károly kano-
nok az új főispánt ünnepelték, melyet
az nyomban megköszönt. Henneberg
Sándor a kormányra, Fernbach Péter
Zombor város képviselője a kalocsai
érsékre, Donoszlovits Vilmos a vendé-
gekre, gróf Teleki Arvéd Ujvidék város
országgyűlési képviselője a vármegye
és Zombor város közönségére, Mayer
Nándor a hazafias egyházakra mondot-
lak köszöntőt. Ezen kívül volt még
számos lelkes felköszöntő.

Fernbach Károly programja.

A főispáni székfoglaló beszéde
általános örömteljes benyomást tett.
A program határozott prononci-
rozott hangja, jog törvény és igaz-
ságot szolgáló kitételei. Különösen
ama pontok, melyben a vármegye
és város önkormányzati jogának, s
mindenkinek egyéni és politikai sza-
badságának tiszteletben tartását em-
líti — továbbá, hogy minden vallás
és nemzetiség jogos igényeit és méltá-
nyos kívánóságát lelkiismeretesen a
legigazságosabban akarja megítélni
kitörő lelkesedéssel fogadtatott. A
program erős magyar nemzeti ér-
zése ott domborodik ki, a hol a
főispán azt mondja:

„Kiváló gondomat képezendi,
hogy a felekezetek, valamint a ma-
gyar és nem magyar ajkuak békés
egyetértése meg ne zavartassék, ha-
nem valamennyien: magyarok és
nem magyar ajkuak testvéri szere-
tettel ismétöljék a magyar nemzeti
állam eszméjét s hogy ezen közös
és mindenki által elősegítendő cél
mellett a nem magyar ajkuak tör-
vényben gyökerező jogai és előme-
netele is biztosítottassanak. Mondanom
sem kell, hogy az a párt, melynek
jelmondatában a szabadság, egyen-
lőség és testvériség jellegi is bent-
foglaltaknak, egyenlő meleg szere-
tettel öleli keblére a magyar haza
minden hű fiát.”

Továbbá „a magyar nemzeti állam
kiepítésének egyik legfontosabb esz-
köze a népoktatás. Örködni fogok,
hogy ez a törvényben gyökerező
jogok fentartása mellett, mindenütt
hazafias, erőteljes magyar szellem-
ben végeztessek. Megkövetelem e
vármegye minden oktatójától, hogy
első kötelessége legyen a zsenge
gyermek lelkébe a magyar haza iránti
szeretetet kitörhetetlenül beleoltani.”

Arany mondatok. Érdemes, hogy
az utókor részére megörökíttessenék!
Boldog korszak nyilik tehát Bács-
megye és Zombor sz. kir. város éle-
tében, s ha a program pontok
testet fognak ölteni, mi leszünk
az első, kik az ujkor hajnal hasadtát
örömtelt szívvel üdvözölni és új főis-
pánunkat önzetlen a haza és szülő-
megyéjének javára irányuló tö-
rekvéseit teljes erőnkől támogatni
fogjuk.

Hirek.

A „Korona” malom égése.

Zombor város 15-iki ünnepi hangu-
latába egy kis öröm vegyült. Alig
oszlott szét az örömmámorban uszó
főispánt ünnepől néprádat, a gyö-
nyörű fákyásmenet, midőn vészha-
rangok zugása tüzet jelzett. A nagy
közönség a Szelence felé sietett, a
hol a „Korona gőzmalom” lángok-
ban állott. Borzasztó látványnak
voltunk szemtanui. Azt mondják ily
nagy tűz még nem volt Zomborban.
A hatalmas tűzlángok magasn csap-
tak fölfelé és az egész környék nap-
pali világosságban állott, az égbol-
tozatot lángpirosra festve. Csakhamar
ott terrtett a tűzoltóság és a kato-
náság, mely utóbbi kordont vonva
a mentő munkálatokhoz hozzá fo-
gott. A rendőrség is teljes számban
megjelent, és így intézkedéseinek
köszönhető, hogy ember és vagyon-
ban kár nem esett. A maloméges
által a részvénytársaság kára körül-
belül 250.000 frt, mely azonban
nagyrészt biztosítás által megtérül.
A szomszéd házakat szerencsére meg
lehetett menteni.

A tűz 8 és 9 óra között ütöhetett
ki, illetőleg keletkezett, miután a
munkát 8 órakor abbagyták és a
munkások a malmot elhagyták.

A tűz a padláson V. a legfelső
emeleten keletkezett. 9 óra és 1/10
között már az egész tető lángban
állott; a malom 180.000 koronára
volt az Elemi társaságnál biztosítva.

Az egész malomépület és a rak-
tár leégett, a buza és liszt szintén.
Az épület megmaradt valamint
a gépek és a géphálón, természetese-
sen ez utóbbiak alaposan megron-
gálva.

A hatóság dicséretreméltó gyor-
sasággal és fáradhatlan buzgalommal
nánkalkodott a mentés és lokalizá-
lás körül. Különösen kitüntette ma-
gát derék főkapitányunk, ki fárad-
hatlan buzgalommal intézkedett a
rend fentartása körül.

* **A kalocsai érsek Szabad-
kán.** Imeretes már, hogy a kalocsai ér-
sek e hó folyamán Szabadkára érkezik,
hogy itt a bérmlás szentségét adja föl.
Fogadtatására nagyban folynak az előké-
születek. Most a bandérium összeállításán
fáradoznak. A legdaliásabb legényeket, a
legszebb paripák daliás tulajdonusait hív-
ják föl a bandériumban leendő részvétel-
re. Megtesznek mindent, hogy a fogadta-
tása méltó legyen a kalocsai érseki megye
és Szabadkai méltóságához.

* **A zombori második köz-
jegyző.** Zomborban ezeltől két közjegyző
volt, de a második közjegyzői állást néhai
Drescher Ede halála után nem töltötték
be. Most ugy értesülünk, hogy ezt a másó-
dik zombori közjegyzői állást ismét betölti
a kormány. Mint megbízható forrásból ér-
tesülünk, erre az állásra a zombori függetl.
párt egyik kiváló megalapítóját, agilis tag-
ját Pataj Sándor drt, a zombori ügyvédi
kar egyik legműveltebb tagját, szemelte
ki a kormány.

* **A zombori pénzügygazda-
ság köréből.** A pénzügyminiszter

Kosztercsis József segédtitkárt végleges minőségben titkárrá, Csernátóny Aladár fogalmazót pedig segédtitkárrá nevezte ki. Mindkettőt a zombori pénzügyigazgató-sághoz.

* **Eljegyzés.** Somody János dr. királyi törvényszéki aljegyző Zomborban eljegyezte néhai Sauter Ferenc özvegyének leányát, született Jausz Katalin leányát, Ilonkát Zomborban.

* **Városi közgyűlés** Zombor szob. kir. város törvényhatósági bizottsága 1906. évi május hó 19-én (szombat) délelőtti 10 órakor a város háza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyai: 1. A nagybeszereki szoborbizottság meghívója Kiss Ernő 48 as vértanú sírhelyén szobrának leleplezési ünnepélyére. 2. A városi tanács jelentése a baranyai, bajai és újvidéki főispáni beiktatáson való képviselteséről tett intézkedések iránt.

* **Bocskay ünnep Zomborban.** A zombori két protestáns testvérekezet kezdeményezésére Zombor sz. kir. város hazafias közönysége az ország politikai és vallásszabadságát először biztosító bécsi békekötés 300-ik évfordulója emlékére f. évi május hó 20-án Bocskay ünnepet rendez. — Az ünnep sorrendje: Délelőtti 10 órakor: ünnepi istentisztelet az ágost. hitv. evang. templomban. Az istentisztelet alatt a zombori polgári kaszinó-egyesületi dalárda énekel. Délután 5 órakor a város háza dísztermében: 1. Hymnusz. Éneklé a zombori polgári kaszinó-egyesületi dalárda. 2. Ünnepi beszéd. Mondja Kozma László. 3. Alkalmi költemény. Szavalja Prokópy Imre. 4. Záró szó. Mondja Lombos Alfréd. 5. Szózat. Éneklé a zombori polgári kaszinó-egyesületi dalárda. Egy szívvel lélekkel áldozunk szabadságaink és az igaz nemzeti ügy diadalmos emlékének és a hős Bocskay István szellemének! — Ezen alkalomból Bocskay képek á 1 kor. 50 fill. és Bocskay emlék füzetek á 20 fillérré. Kollár József könyvkereskedésében kaphatók.

* **Diszközgyűlés.** A Bocskay ünnep alkalmával tartandó istentisztelet után a két helybeli protestáns testvérekezet együttesen diszközgyűlést tart, a melyre a protestáns férfítagek tisztelettel meghívótnak.

* **Dr. Czirfusz Dezső** kir. tanácsos — zombori földünk — Stoosz fűrdőt megvált és június hó 1-től Bártfa fűrdőn fog gyakorlatot folytatni.

* **Elnökválasztás.** A zombori polgári kaszinó-egyesületi dalárda f. hó 12-én, szombat este avatta föl új elnökét, Vojnits István alispánt, aki a Polgári Kaszinó-Egyesületnek is elnöke. Tiszteletére a dalárda mintegy száz terítékl társas vacsorát rendezett a kaszinó nagytermében, melyben a dalárda tagjain kívül a kaszinó tagok is nagy számmal vettek részt. Ott volt Fernbach Károly főispán is. A terembe lépő elnököt a dalosok jellegű hármas emléklésével fogadták. Vacsora alatt igazán magas szárnyalású beszédek hangzottak el. Fodor Mihály a dalárda nevében üdvözölte az új elnököt. Ékes nyelven szólt a dal hatalmáról, a kaszinói dalárdának városunk társadalmában nemzeti ügyünk erősítése, a szét húzó elemek tömörítése ozéjából hosszú idő óta kifejtett eredményes munkálkodásáról. Az új elnök személye teljes biztosságot ad arra, hogy a dalárda zászlaja méltó kezebe kerül. Köszöntőt mondtak még Popovits Sebő, a kaszinó nevében az elnökre; Rác Soma Fernbach Károly főispánra; a főispán a dalárdára; Popp György pénzügyigazgató, humorosan az elnökre; az elnök a dalárda díszére és disztagjára, Staudacher József; majd meg a kaszinó legértékesebb tagjára, id. Heindlhofer Róbertre stb.

* **Épülő vasut megyénkben.** A Zombor—Ó-Becse helyiérdekű vasut építési munkálatai nagy erővel haladnak előre. A földmunkálat minden valószínűség szerint még az aratás előtt befejezést nyer, és így a nyári hónapokra hidak és magas építmények maradnak csak. Ugyanerre az időre tervezik a felépítmény fektetését is. A rendkívélzésre álló munkaerő arra enged következtetni, hogy annak okos és czél szerű felhasználásával megyénk e legjobb vasútja még ez év folyamán, minden valószínűség szerint december hónapban, át fog adni a forgalomnak. Pallós Ármin vállalkozó mérnök ezen vasut elkészítte előtt fog hozzálátni a vasut folytatálagos kiépítéséhez. O-Becset Török-Becse-vel összeköti. Ezen vasutvonallal megyénk kereskedelmi, gazdasági és ipari érdekeit lesz hivatva előmozdítani.

* **Hírek az egyházmegyéből.** Kápláni minőségben áthelyeztetlek: Csányi István Bács-bokodról Bajmokra, Anisics Jenő Bajmokról Bács-bokodra, Szendelbach János Kuláról Kerényre, Dallmann Ferdinánd Kerényről Moholra, Raile Károly Moholról Kulára.

* **Az ipartestületi elnök és alelnök lemondása.** Fry Imre a zombori ipartestület kiváló elnöke és Krizmanits Imre alelnök viselt tisztségükről lemondottak.

* **Ábrányi Kornél kinevezése.** Mint már lapunk múlt számában jeleztük, Wekerle Sándor miniszterelnöknek a hivatalos sajtóiroda főnöki állásra ifj. Ábrányi Kornélt, az országosan ismert kiváló író és publicistát sikerült megnyerni. Az új sajtófőnök miniszteri tanácsosi ranggal és jelleggel lép a sajtóirodába s kinevezése a hivatalos közlöny tegnapi számában jelent meg. Ábrányi Kornél kinevezését a magyar sajtó és irodalom munkásai körében nagy örömmel fogadják, mert a kiténtetés igen érdemes férfit ért. Ábrányi még a hatvanas évek végén kezdte újságírói pályáját. Egy ideig, Lónyay Menyhért idejében, miniszterelnöki titkár volt, majd képviselő lett s több, mint husz évig volt tagja az országgyűlésnek. Közben mindig irt a lapokba is és két ízben volt főszerkesztője a Pesti Napló-nak. Irt szennazációs politikai brosurákat, drámákat és regényeket s egész pályáján hűségese kísérője volt mindenben az irodalmi siker. Hivatalába téhát igen gazdag tapasztalatot visz magával és igen sok irányú fíradhatatlan munkaerőt.

* **Miloszávlevicos gyilkosa a kuria előtt.** A kir. Curia e hó 15-én Sebastyén Mihály elnöklété alatt tárgyalta az ezen ügyben bejelentett semmisségi panaszokat. A tárgyalásra eljött a vádlott ügyvédje: Dr. Reiner Salamon katonaruhába. A bíróság azonban a most szolgáló őrmester — ügyvédet nem engedte a védői székre, mert bünvádi perrendtartásunk nem egedi meg, hogy katona ügyvédi funkciót lásson el. A kir. Curia így védő tárgyalta az ügyet s Kűchler Gyula helyettes koronagyűsz felosztása után a semmisségi panaszok elutasításával hozzájárult az esküdtbíróság ítéletéhez.

* **A vígyázatlanság áldozata.** Rác-Militiosen egy Slezak Dávid nevű 17 éves legény, saját vígyázatlanságának esett e hó 12-én áldozatául. Este, midőn lefeküdt, az ágya felett lévő égő petroleum lámpát elfelejtette eloltani. Álomban a lámpát magára rántotta. Rövid kínlódás után, Slezak az égő sebek folytán kiszívedett.

* **Főispáni installáció.** A ma megtartandó bajai főispáni installáción való megjelenésüket a következők jelentették be: Szabadka város törvényhatósága, Zombor város törvényhatósága, Bács-Bodrogh vármegye, Újvidék város, Fernbach Károly megyei főispán, Szász József,

ifj. Madarász József, Justh János, Mukit Simon, Varga Károly és Láány Mór orsz. képviselők, Popp György kir. tanácsos zombori pénzügyigazgató, Gráf Nikáz kir. tanfelügyelő, Sztankovics Sándor a zombori állam építészeti hivatal főnöke, Jókelfalussy Zoltán kir. kamarás, br. Pongrácz Viktor és Szőry miniszteri osztálytanácsosok és Kozsák Zsigmond kir. tanácsos.

* **Hirdetmény.** Küzhírré teszem, hogy a belvárosban egy pénztárca pénzzel találtatott, s felhívom a jogos tulajdonost, hogy nálam annak átvétele végett egy év és egy nap alatt jelentkezék, mert elen-esetben a 9336/898 K. M. rendelet alapján, vagy a tulajdonos adatik ki, vagy értékesítetvén az összes az állam pénztárba helyeztetik el, mely esetben az igazolt tulajdonos, az eljövülési határidőn belül érvényesíteli igényeit. Zombor 1906 évi május hó 7-én. Listyevity rfőkapitány.

* **Felhívás!** A magyar könyvszet teljessé tétele, valamint könyveiknek a könyvkereskedők körében való ismertetése érdekében felkérjük azon szerzőket, kiknek munkája sajtó kiadásukban jelent meg, hogy a bibliografiai adatok pontos felvétele végett műveiket Lőrincz Ernő címére („Csak Szorosan” szerkesztőség, VIII., Eszterházy-u. 11, (sz. 3) bekiüldeni szives kedjenek. A visszaküldéshez szükséges portó bályegyekben mellékelni kérjük, küllőben a küldött műveket egyesületünk könyvtárának gyarapítására tartjuk meg, mely esetben lapunkban nyugtázzuk. „Csak Szorosan” Magyarországi könyvkereskedő-egyletek Egyesülete.

Kedves és esakoládé kedvelők figyelmébe:

Hoff János-féle

Kandol-Kakao

A lecsokelyebb zsebtartalmu, azért igen könnyen megszokható, soha sem okoz székrekedést, mind a gyermeknek ritka édes és meliótt kiválóan ocsó.

Valótt osakik Hoff János névvel és az oroszán-veljegygyel.

Csomagok á 1/2 kgr. 90 fillér
á 1 kgr. 60
Mindenütt kapható.

* **Kisiklott vonat.** Topolyai levelezők írja, hogy a topolyai váltóórház mellett, szombatn éjjel az Újvidék felől jövő tehervonat kisiklott. A kisiklás következtében két kocsi teljesen összerongolódott, kettő pedig annyira megrongolódott, hogy alig lesznek használhatóak. Csak a véletlen szerencsének köszönhető, hogy emberélet áldozatul nem esett. A forgalom zavartalanul folyik. A megindult vizsgálat kiderítette, hogy a kisiklás hibás váltóállítás folytán történt.

Henneberg-Selyem osakik közvetlenül; fekete, fehér és szines, 60 krajczártól 11 frt 35 krig méterenkint bluzok és ruhákra. Portó és vámmentesen házhoz szállítva. Gazdó választék.

Selyemgyár Henneberg Zürich. 1.

)(**Egy millió korona.** Mennyi egy millió? Óriási összeg, amelynek évi kamata gondatlan úri életet biztosít boldog tulajdonosának. Egy millió egykoronás 80 nagy székot töltene meg, melynek elszállításához 5 szekér szükséges. Ugyanezetű összeg egymás mellé helyezve egy 25 kilométeres vonalat foglalna le, a melyet a gőzvasut majdnem egy óra, a katona pedig 6 óra alatt tesz meg. Ily nagy összeget, egy millió koronát szerezhet magának bárki, ha Havas Testvérek hírneves budapesti bankházából való osztályrészegyet vásárol. Ezen sorsjegyek városunkban kaphatók ifj. Heindlhofer Robert (Deák Ferencz körút) Bővebbet a hirdetési rovat nyujt.

Szántó és Társa bankháza

A magyar kir. szab. osztálysorsjáték az állam által engedélyezett főelárúitói.

BUDAPEST.

Központ: Váci-u. 11., Régi posta-u. 10.

Ugyanők Magyarországon és a külföld több mint 1000 helyen, XVIII. magy. kir. szab. osztálysorsjáték. Legnagyobb nyeresémi szerencsés osztály

Egy millió korona.

Az I. oszt. nyeresémluzás 1906.

május hó 23-án és 25-én.

Az első osztály sorsjegyetnek áral:

Nyolczad	Negyed	Fél	Egész
----------	--------	-----	-------

korona 1.50	3.-	6.-	12.-
-------------	-----	-----	------

A szerencsés által különösen kedvelt főgyűjtődénkből sorsjegyek itt helyben is kaphatók:

Kollár József könyv- és papír-kereskedésében.

Négy ház telek a kis gákovai utcában olcsó áron eladó.

Bővebbet Utvics Miklós úrnál vagy árok-utca 12. szám.

Egy jó házból való fiu ki a magyar, német és esetleg a szerb nyelvet is birja,

tanoncznak

azonnal felvétetik

Freudinger Mór

vegyeskereskedésében.

Szond.

A Franklin-Társulat kiadása.

Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei
kilenczedik sorozata

most jelent meg a következő kötetekkel:

Deák Ferencz munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta WLAŚSICS GYULA.

Magyar népdalok. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta ENDRÓDI SANDOR.

Mikes Kelemen törökországi levelei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta ERÓDI BÉLA.

Petőfi Sándor munkái. I. és II. kötet. Kisebb költemények. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta BADICS FERENCZ.

A már előbb megjelent nyolcz sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái. I. II. III. és VI. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta RIEDL FRIGYES.

Arany László munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta KOZMA ANDOR.

Bajza József munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta BADICS FERENCZ.

Balassa Bálint báró és Zrinyi Miklós gróf. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta SZÉCHY KAROLY.

Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta VADNAI KAROLY.

Csokonai V. Mihály munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta BANÓCZI JÓZSEF.

Csuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta ZOLTVANY IRÉN.

Eötvös József báró munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta VOJNOVICH GÉZA.

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta FERENCZI ZOLTAN.

Gyöngyösi István munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta BADICS FERENCZ.

Gvadányi József és Fazekas Mihály. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta NÉGYESI LASZLÓ.

Katona József és Teleki László gróf. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta RAKOSI JENŐ.

Kazinczy Ferencz műveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta VACZY JANOS.

Kemény Zsigmond báró munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta GYULAI PAL.

Kisfaludy Károly munkái. I. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta HEINRICH GUSZTAV

Kisfaludy Sándor munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta HEINRICH GUSZTAV.

Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta ANGYAL DAVID.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta KOSSUTH FERENCZ.

Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta ERDÉLYI PAL.

Madách Imre munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta ALEXANDER BERNAT.

Pázmány Péter munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta FRAKNÓI VILMOS.

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta KORODA PAL.

Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta BERZEVICZY ALBERT.

Szigligeti Ede színművei. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta BAYER JÓZSEF.

Tompa Mihály munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta LÉVAY JÓZSEF.

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta ENDRÓDI SANDOR.

Vörösmarty Mihály munkái. I. II. III. IV. V. és VI. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta GYULAI PAL.

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent Shakspeare összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

(Budapest IV., Egyetem-u. cza 4)

Világkiállítás Szf. Louis 1904 legfőbb kitüntes Grand Prix

Globusz

fémfisztlító
kivonat

minden más tisztítószerf. felülmúl

Tüdő- és torokbetegék Asthmatikusak és gégebetegék!

Aki egyszersmindenkorrameg-szabadulni akar a legkonokabb tüdő- és gégebajából, idétes, gyógyíthatlannak mutatkozó asztmájából, az forduljon **Wolffsky A.-hoz Berlin N., Weissenburger Strasse 79.** Ezer köszönő levél biztosítékot nyújt kúrájának nagy gyógyhatásáról. Brosuráját ingyen küldi:

Törvényesen védve. Minden utánzást és minden utánnyomást büntetnek. — A törvény nemismé- rése nem büntetés.

A bíró: Vádlott ön csaknem ösz- szes és utolsó pénzét haszon- talan módon tel- jesen értéktelen és hatástalan szer- kekre paza- roltta, jóllehet önnek, mint csaknem mind- denkinek, tud- nia kellett hogy eskis Thierry balzsama és centifolium-ke- nése a legmegbízhatóbb, leghatásosabb, esal- hatatlan gyógyítószer minden esetben és ezt sok ezer köszönő-irat is bizonyítja.

A vádlott: Sajnos, többször rábeszéltettem maga- mat és a nekem ajánlott értéktelen és hatás- talan szerkeket és hamisított balzsamokat meg- vásároltam, a legtöbb nagyon sajnálom.

A bíró: A nem ismerés a törvény szerint nem ig- azolást és nem mentés. Miért nem küldötte el magának Thierry pregradai gyógyszerész sok ezer bizonyítványával ellátott brosuráját, a mi- kor pedig kívánatra ingyen és bérmentve min- denkinek megküldik?

A vádlott: Sajnos, erről nem voltam értesítve.

A bíró: Azzal a feltétellel, hogy ezt a mulasztást pótolni fogja, ezúttal még fölmentem az ön és hozzátartozói egészsége iránt köteles gondos- kodás átvágása alól. De továbbra is kerülje minden más értéktelen és hatástalan surrogá- tum és hamisítvány megrendelését és alkalm- zását és mindig csak Thierry balzsamát és centifolium-kenesét használja, mint a melyek az egyedül biztos, megbízható és meglepően ható szerkek. Az egészség törvényeit mindnyá- junknak közzésgésen, pontosan követniük kell és figyelmen kívül hagyását, akár tudatlanság- ból, akár hanyagságból, bizonyára súlyos bünté- tet ér, vagy betegség, vagy legalább a szer- vetét és az egészségi állapot meggyöngyölése formájában.

A szenvedő emberiség segítségére és a fájdalom s a betegség enyhítésére a legmeg- bízhatóbban Thierry balzsama és centifolium- kenése szolgál és önnek nem kell tovább szenvednie, ha ezeket a nagyon olcsó szerkeket állandóan a házában és magánál tartja és foly- tonosan használja

Thierry balzsama páratlan szer köhögés hurut, mellbaj, tuberkulózis, torokgyulladás rekedtség, bronchitisz, tüdőbaj, majfajfulás, gyomorgörcs, kólika, emésztési zavar, közön- séges influenza stb. ellen és biztos segítségé és sikert ad.

Ára: 12 kis, vagy 6 kettős üveg, vagy egyetlen nagy különleges üveg patentárral 5 K. franko. Thierry centifolium-kenése non plus ultra minden még oly régi seb, gyulladás, kisesedet mell, mellkoményedés, orbánc, daganat, kelés, sö- rülés, karbunkulus, ujkepződés hólyag, a gyerme- kek kisesedése stb. ellen.

Megpuhit és fájdalom nélkül kibuz a testbe hatol minden idegen testet, minő az ólom gáz, száika, homok stb. jókor alkalmazva, csak- nem mindig megakadályozza a vérméregzést és fölisle- gessé teszi a fájdalmas mű- tetet is.

Ára 2 léglynek franko 3 K. 60.

A sok ezer eredeti kö- szönőirattal ellátott brosurát kívánatra mindenki megkapja ingyen és bérmentve.

Szétküldi csak a pénz előleges beküldése után, vagy utánvétellel:

THIERRY A.

gyógy-szerész.

Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Kapható: Németh városi gyógyze- na Zombor: Szent Gyógytér tel. fo. száma 71.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.

Locomobil és gőzcseplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, löhère-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecs kavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3 vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Gyomorbajosoknak.

Mindazoknak, a kiknek a gyomor meghűlése vagy túlterhelése, hiányos, nehezen emészthető, túlságos meleg vagy hideg ételök évezése, avagy rendetlen ételmód folytán gyomorhajuk van, m. m. katarus, gyomorgöres, gyomorfájdalom nehéz emésztés vagy óhnyákodás — nagyon kitűnő házi-szer ajánlatik, melynek meglepő hatása már sok esztendőn át ki van próbálva

Ez a Hubert Ullrich-féle gyógyfüves bor.

E gyógyfüves bor j. les, gyógyhatásos fűveköl jó borral van ké- szítve, képezi, erősíti az ember emésztéi szerveit. A gyógyfüves bor eltávolítja az emésztési akadályokat és hatá- osan köz chat egészséges vé: képződé- chez.

A gyógyfüves bor idején való használva a gyomorbajokat már esirájában eloltja. Azért nem kell késedelemmel, idejekorán használni.

Jelenségek u. m. főfájás, bűnhöés, égetés, puffadás, rosszullét hányásával a melynek dült gyomorbajnál annál erősebben föllepnek, gyakran egy-két ívas után már eltűnnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következménye: szorulás, kolik fájdalmak, sziv- dobogás, álmatlankodás, vérsűrűsödés a májban, lépben ezen gyógyfüves bor által gyors- san eltüntetettek.

A gyógyfüves bor az emészthetlenséget megszünteti s könnyü székelés által rossz anyagokat a gyomor belekből eltávolítja.

Bessett, sápadt, kinézés, vérszegénység, erőtlenség többnyire a rossz emésztés hiányos vérképződés és a máj beteges állapotának következménye. Étvágyhiány, ide- gesség kimerülés, rossz kedélyállapot, ugy miut gyakori főfájás, álmatlan éjszakák mellett az ilyen emberek lassan hervadnak.

A gyógyfüves bor elgyengült életért újbol felvillanyozza.

A gyógyfüves bor fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást lömozditja, az anyacsérjét, gyorsítja a vérképződést, lecsendesíti a föliagatott idegeket és új életérvet szerez. Számos elismerés és halálirat bizonyítja ezt.

Gyógyfüves bor 1 lit 50 kr. és 2 frtos üvegekben kapható: Zombor, Nemes- Militics, Csonoplya, Kerynyája, Uj-Szivacz, Ó-Szivasz, Bács-Bresztovác, Bács-Doroszló Priglevica-Szt. Ivan, Apatin, Kupuzina, Bodrogh-Monostorszeg, Bezdán, Béreg, Szántova; Szanisics, Bajmok, Paesér, Ó-Morovica Bajsa, Bács-Topolya, Kis Hegyes, Szeghegy, Bács-Feketehegy, Kula, Uj-Vérbász, Ó-Vérbász, Kuczura, Torzsa, Kis-Kér, Bács Szt. Tamás, Dárda, Kákstalu, Vörösmart, Bán, Baranyavár, Lőcsé, Munkács, Duna-Szekesó, Baracska, Gara, Kátymár, Bács-Madaras, Bács-Almás, Bikity, Bács-Vaskút, Bács-Monos- tor, Szerleme, Baja, Szabadka, Eszék, a gyógyszertárakban, s valamennyi kisebb nagyob magyarországi helyiségben osztrákmagyar gyógytárakban.

A zombori gyógyszerészek 3 és több üveg gyógyfüves bort eredeti árban Ausz- ria-Magyarország minden helyiségébe küldenek.

Ügyzintén küld Tomesváry József zombori gyógyszerész 3 és több üveget növényborból, eredeti áron Ausztria-Magyarország minden helyiségébe.

Óvakodjunk az utánzásoktól.

Kizárólagosan csakis **Hubert Ullrich-féle** gyógyfüves bort kérjük.

Gyógyfüves borom nem titok; alkatrészei: Malaga bor 4500, borszesz 100,0 Gli- cerin 100,0 vöröses bor 240,0, (Elbereschenszai) Nyírfanedv 150,0 mogygyndv 80,0 Man- ana, 30,0 kömény, annanas, Honagyökér, amerikai erőgyökér, Encsigyökér, Halmu- gyökér 4-4 10,0. Ezen alkatrészet keverjük!

Kiadó lakás.

A Sándor Béla-utcában levő GROSZ-féle házban egy lakás kiadó; a lakás áll két utcza, két udvari szoba, egy előszoba, két konyha, 1 padlás, kamara, pénczéből;

villanyvilágítási berendezéssel.

Bővebbet **Goldstein Albert** fűszerkereskedésében, Bajai-út, a szerb-templommal szemben, vagy szívességből **Grosz Samunál**.

500 koronát fizetnek annak, ki **Bartilla** fogvizének használat mellett (üvege 70 fill.) valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 20 fill.) **Bartilla-Winkler Ed. Wien, 19/1. Sommergeasse 1.** Kapható Zombor összes gyógyszertáiraiban. Kérjük határozottan mindenütt **Bartilla-féle** fogvizet. (Hamisítványok fejtelenül jól díjaztatnak.) Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 5 kor. 20 fill.

Tavaszi és nyári idény 1906-ra, Valódi

brünni szövetek

Egy szelvény ára 3-10 mt. K 7.—, 8.—, 10.— jó hosszú, teljes férfi. K 12.—, 14.— jobb ütőnyre elegendő. K 16.—, 18.— finom (kabát, nadrág, mellény) csak (valódi) gyapjából.

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K 20, valamint felüli szövetek, turista-loden, szelvény-kamagán stb. gyári arban az elismert szolid posztgyári raktár által

SIEGEL-IMHOF BRÜNN

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszabirint szállítáért felelő segíet vállalkoz. A magánvevőre óriási előnyök harulnak, hogy szöveteit fenti cseznál közvetlen gyári piacon rendelheti.

Kérjen ön csak **SELLE és KARY-féle**

FREDIN

Legjobb tisztítószer

minden fluomabb cipőhöz
Sárga és fekete
Különösen ajánlható Boxealf., Orenia
Chevreau- és lakkezipőhöz.
WIEN, XII/1.

„FORTUNA”

vásároljon

— szerencse —
≡ osztály sorsjegyet ≡

HERCZOG TESTVÉREK

— bankházában ZOMBOR. —

$\frac{1}{12}$ 12.— Kor., $\frac{1}{2}$ 6.— Kor., $\frac{1}{4}$ 3.— Kor., $\frac{1}{8}$ 1.50

A nagy kereslet miatt újabb 15000 sorsjegyet bocsátották ki!
Ugy ezen új, valamint a régi sorsjegyek kaphatók

HAVAS TESTVÉREK

BUDAPEST, V., Lipót-körút 17.

hirneves bankházában, ahol már számos nagy nyereményt nyertek.
Ily szerencsés sorsjegyek helyben kaphatók
ifj. Heindlhofer Róbert fűszerkereskedőnél

(Deák Ferencz-körút).

Több nyeremény, mint eddig!

$\frac{1}{8}$ sorsjegy 1.50 korona, Főnyeremény: Egy millió. $\frac{1}{4}$ sorsjegy 3.— korona.

Vásároljunk mielőbb!

Sorsjegyek részletre.	Mindenmely bankügyletet előnyösen teljesít	Váltószámitólás.
Kölcsönök sorsjegyekre.		Jelzálogkölcsön.
Értékpapírok vétele és eladása.	HAVAS TESTVÉREK budapesti tőzsdetagoz bankháza, Budapesten, Lipót-körút 17.	Hitelműveletek.
Tőzsdéi megbízások az összes tőzsdékre.	Tőzsdetudósítások ingyen és bérmentve.	Alapítások.
		Óvadékok.
		Tőzsdéügyletek.

Globin a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer
Egyedül gyáros Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipóse és Eger